Gemeente Gorinchem

Raadsvoorstel: Z/25/793908/D-989393
Onderwerp: **Omgevingsprogramma riolering & stedelijk water 2026-2030**

Datum: 27 augustus 2025
Portefeuillehouder: Fatih Polatli
I&O: 18 september
B&A / Raadsvergadering: 2 oktober
Opsteller: Team Stadsontwikkeling
Geeft voorstel begrotingswijziging: Ja/Nee

Onderwerp:
Vaststellen Omgevingsprogramma riolering & stedelijk water 2026-2030
Voorstel:
Wij stellen u voor: 1. Het Omgevingsprogramma riolering & stedelijk water 2026-2030 D-990378 vast te stellen. 2. Scenario 1 vast te stellen en daarbij geen minimum bedrag voor de voorziening te hanteren. 3. De financiële consequenties te verwerken in een begrotingswijziging.
Aanleiding:
Sinds 1 januari 2024 is de Omgevingswet van kracht. Hierdoor is de gemeente niet meer verplicht een Gemeentelijk Rioleringsplan (GRP) te maken. Het GRP van de gemeente is geldig van 2021 tot en met 2025. De gemeente Gorinchem moet, ondanks dat de verplichting wegvalt om een GRP op te stellen, verantwoording blijven afleggen over de manier waarop invulling wordt gegeven aan de wettelijke watertaken en de benodigde middelen en kostendekking die daarmee gepaard gaan. De gemeente doet dit in de vorm van een (facultatief) Omgevingsprogramma riolering & stedelijk water. Om de benodigde middelen en kostendekking te bepalen worden in het programma 3 scenario's omschreven waarbij verschillen bestaan in de snelheid van de tariefstijging en de mate waarin de voorziening afneemt. Daarbij wordt een advies gegeven voor het te kiezen scenario.
Beoogd effect:
Een robuust en duurzaam watersysteem (afval-, hemel-, en grondwater) dat klaar is voor de toekomst.
Argumenten:
1.1 Het oude Gemeentelijke RioleringsPlan loopt tot en met 2025 Het huidige Gemeentelijk Rioleringsplan is geldig tot en met 2025 en moet daarom worden vernieuwd. Met de komst van de Omgevingswet gebeurt dit in de vorm van een omgevingsprogramma. *2.1 Het is nodig de rioolheffing te laten stijgen om de plannen uit het nieuwe programma uit te kunnen voeren.* Om de plannen uit het nieuwe omgevingsprogramma te kunnen uitvoeren, is een stijging van de rioolheffing onvermijdelijk. Deze stijging is mede te verklaren doordat de rioolheffing de afgelopen jaren niet is aangepast aan de hoge inflatie conform de afspraken uit het oude GRP. Daarnaast zijn in de komende periode veel werkzaamheden gepland voor wegen. Het is doelmatiger en financieel gunstiger om tegelijkertijd rioolprojecten uit te voeren. Daarom zijn diverse rioolwerkzaamheden naar voren gehaald. Tot slot zijn er ook extra bedragen opgenomen voor duikers en drainage. Zonder tariefsverhoging is er onvoldoende financiële ruimte om de noodzakelijke investeringen en beheermaatregelen uit te voeren. *2.2 Scenario 1 is het meest passend.* Scenario 1 voorziet in een stijging van de rioolheffing van 20% in 2026, gevolgd door een stijging van de heffing van 2% per jaar tot 2030 en een afbouw van de voorziening tot bijna € 0. Dit scenario zorgt voor duidelijkheid en

voorspelbaarheid richting de inwoners. De noodzakelijke tariefstijging wordt in één keer zichtbaar gemaakt, waardoor jaarlijkse extra aanzienlijke verhogingen en verklaringen richting inwoners worden voorkomen.

Risico's:

N.v.t.

Financiën:

De gemeente beschikt over een egalisatie- en vervangingsvoorziening van circa € 7,4 miljoen. Dit bedrag is echter onvoldoende om de plannen uit dit programma volledig te kunnen uitvoeren. Daarom is een verhoging van de rioolheffing noodzakelijk. Deze stijging is mede te verklaren doordat de heffing de afgelopen jaren niet is aangepast aan de hoge inflatie conform de afspraken uit het oude GRP. Daarnaast willen we graag meekoppelen met de geplande werkzaamheden aan wegen en vaker klimaat adaptieve maatregelen toepassen. Tot slot zijn er ook extra bedragen opgenomen voor duikers en drainage. De egalisatievoorziening kan worden ingezet om de stijging van de heffing deels te dempen.

Er zijn drie scenario's doorgerekend:
1. Voorziening afbouwen naar bijna € 0 met snelle stijging van de heffing: een stijging van 20% in 2026, gevolgd door een jaarlijkse stijging van 2% tot en met 2030.
2. Voorziening afbouwen naar minimaal € 1 miljoen met snelle stijging van de heffing: een stijging van 24% in 2026, gevolgd door een jaarlijkse stijging van 3% tot en met 2030.
3. Voorziening afbouwen naar bijna € 0 met gespreide stijging van de heffing: een jaarlijkse stijging van 8% in de periode 2026–2029, gevolgd door een stijging van 2% per jaar tot en met 2030.

Bij scenario 1 en 3 stijgt de heffing na 2030 nog enkele jaren door met 2% per jaar. Bij scenario 2 gaat de stijging na 2030 terug naar 1% per jaar. Voor alle 3 de scenario's geldt dat de voorzieningen eindigt tussen de € 10 miljoen en € 14 miljoen. Echter is dit pas over circa 60 jaar en zullen er nog meerdere bijstelmomenten zijn.
Voor alle 3 de scenario's geldt dat er meerder bijstelmomenten zijn en hier in de periode voor kan worden gekozen.

Advies:
Het advies is om te kiezen voor scenario 1. Een daling van de voorziening tot bijna 0 klinkt als een risico, maar de kans bestaat dat de planning van de uitvoering van de investeringen vertraagt
en/of exploitatiebudgetten niet volledig uitgegeven worden. Het advies is dan ook om halverwege de planperiode het verloop van de uitvoering, de stand van de voorziening en de stijging van de heffing te evalueren en indien nodig aan te passen. Het huidige tarief(€201) van de rioolheffing in de gemeente is aanzienlijk lager dan het gemiddelde tarief bij de buurgemeenten(€322) en ook lager dan het landelijke gemiddelde(€246). Bij alle drie de scenario's blijft het tarief in 2026 lager dan het gemiddelde tarief van de buurgemeenten en rond het huidige landelijke gemiddelde. Verwacht kan worden dat de gemiddelde landelijke heffing in de planperiode ook stijgt.

Participatie:

Het Omgevingsprogramma riolering & stedelijk water 2026-2030 is tot stand gekomen in samenwerking met Waterschap Rivierenland.

Communicatie:

De conceptversie is op de website geplaatst met begeleidende tekst. Daarnaast is het omgevingsprogramma gedeeld met de provincie Zuid-Holland en het waterschap.

Duurzaamheid:

In de weg- en waterbouw is gebruik van duurzame materialen en het hergebruik van materialen al een standaard geworden. Hierbij valt te denken aan gebruik van gecertificeerd hout en andere duurzame materialen, het hergebruik van vrijkomend asfalt, vrijkomende betonmaterialen en vrijkomende gronden. Hier

zien wij dan ook zoveel mogelijk op toe en maken hier onze keuzes in. Bij het opstellen van ieder afzonderlijk bestek (contractstuk) wordt rekening gehouden met zaken op het gebied van duurzaamheid en maatschappelijk verantwoord ondernemen.
Vervolgproces:
Na de planperiode wordt het omgevingsprogramma geëvalueerd en herzien.
Bijlagen:
Omgevingsprogramma Riolering & stedelijk water 2026-2030

Raadsbesluit

De gemeenteraad van Gorinchem,

Gelet op het raadsvoorstel van het college d.d. 9 september 2025
Gelet op de wettelijke bepalingen

Besluit:

1. Het Omgevingsprogramma riolering & stedelijk water 2026-2030 D-990378 vast te stellen.
2. Scenario 1 vast te stellen en daarbij geen minimum bedrag voor de voorziening te hanteren.
3. De financiële consequenties te verwerken in een begrotingswijziging.

Aldus besloten in de raadsvergadering van 16 oktober 2025

Griffier,
{{esl:Signer1:signature:size(200,50)}}

Voorzitter,
{{esl:Signer2:signature:size(200,50)}}